

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

Het lied van de vreemdeling

XI. Zijn Schuilplaats en Schild

"Gij zijt mijn Schuilplaats en Schild"

Psalm 119:114a

Schuilplaats en Schild zijn twee onderscheiden dingen. Beide hebben echter een zelfde betekenis. Ze zijn tot bescherming, ze geven veiligheid.

Hoog in de bergen staat de blokhut. Die biedt, wanneer de wind gaat gieren en er noodweer losbarst, een onderkomen aan bergbeklimmers. De blokhut is een echte schuilplaats. Daarin is waarlijk veiligheid.

M.E.-ers, als zij een kraakpand moeten ontruimen, hebben een schild in de hand. Mochten er stenen gegooid worden dan geeft het schild beveiliging. Zonder dit kunnen stenen trefen en verwonden. Achter het schild is dus veiligheid.

De vreemdeling van Psalm 119 zingt ook in zijn lied van de Heere als Schuilplaats en Schild. Zo kan hij zingen, omdat de Heere Zichzelf als Schuilplaats en Schild heeft bekend gemaakt. Niet een Schuilplaats, niet een Schild temidden van vele anderen. Hij is de Schuilplaats en het Schild. Er is geen andere schuilplaats, er is geen ander schild. De Heere is de enige Schuilplaats, het enige Schild. Niets anders geeft bescherming, niets anders geeft veiligheid. Wie in de Schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten, die zal vernachten tot in eeuwigheid. Wie achter de Heere als Schild is, die wordt door geen vijand neergeveld, die is eeuwig bewaard.

Dat de Heere Zich zo openbaart en zo is, is een wonder, een groot wonder. Hoe kan Hij zo zijn voor zondaars, voor mensen die Hem moed- en vrijwillig de rug hebben toegekeerd, die

Hem op 't hoogst hebben misdaan? Dat wonder is slechts te verklaren vanuit Jezus Christus. God was voor Zijn Zoon geen Schuilplaats en geen Schild. Toen de golven op Hem kwamen aanrollen, riep Hij vanuit de nood omhoog, zocht Hij schuil in de Schuilplaats, maar vond die niet.

Toen de pijlen van satan op Hem afkwamen, zocht Hij bescherming achter het Schild, maar er was geen Vaderlijke bewaring. Aan het kruis, op het kruis ging Hij tenonder in de vloed, werd Hij verbrijzeld.

Om Christus' werk is God geworden Schuilplaats en Schild, en dat voor zondaren die het verdiend hebben, dat al Gods golven, Gods baren over hen heen zouden gaan, dat zij verbrijzeld en eeuwig tenonder zouden gaan. Daarom - is het geen wonder dat de Heere Zich openbaart als Schuilplaats, als Schild, als de Schuilplaats, als het Schild?

Neen - er staat niet dat Hij een schuilplaats en een schild heeft. Hij is dat Zelf in Christus Jezus. Zo maakt Hij Zich bekend.

Evenwel - het is ook een wonder, een groot wonder als een mens de toevlucht neemt tot die Schuilplaats en tot dat Schild, zoals we zijn, zijn op de vlucht voor God. Dat is in het paradijs begonnen. Adam en Eva op de vlucht voor God. Hier is de werkelijkheid in ons aller leven. We verbergen, we verstoppen ons voor God. Want o dat aanklagend geweten, dat geweten dat ons in staat van beschuldiging stelt. We willen geen schuld belijden voor God; daar zijn we vijand van. Bovendien - God kan rechtens vonnissen, en dat vonnis zal moeten zijn het doodvonnis. Daarom zoeken wij schuilplaatsen en schilden voor en tegenover God. O

neen - dat doen we niet als Adam en Eva: onder, in wat struikgewas. Wij hebben onze moderne schuilplaatsen en schilden. We storten ons op het leven van 's morgensvroeg tot 's avondslaat. Ons werk en ons vermaak nemen ons geheel en al in beslag. Rust en bezinning - we haten ze. Zo drukken we eenvoudig God weg. God is er niet meer, en... we voelen ons veilig.

Of we grijpen wat godsdienstige theorieën of theologische leerstukken aan om ons veilig te wanen tegenover God. Zie - dat zijn zo de moderne manieren van het op de vlucht zijn voor God. Alsof we ooit de alomtegenwoordige, de alwetende en de alziende God kunnen ontvluchten. Alsof we ooit één moment voor die God verborgen zijn. alsof we ooit in onze schuilplaatsen en achter onze schilden veilig zijn!

O dat machtige wonder dat de vlucht toevlucht wordt! Dat afkeer inkeer en wederkeer wordt! Dat een mensenkind vlucht naar de enige Schuilplaats en naar het enige Schild! Dat is nu bekering, de ommekeer in het leven van een mens. Een zaak die zo indringend noodzakelijk is. Een zaak waartoe de Heere oproept: keert weder, gij mensenkinderen! Het is de oproep van de bewogen God. Want zonder Hem als Schuilplaats te hebben, zonder Hem als Schild te hebben dan komen we om. Dan zinken we weg in de vloed, dan worden we verbrijzeld.

De wederkeer is het wondere werk van de Heilige Geest. Hij doet wederkeren. Hij doet heen vluchten naar de Schuilplaats, Hij doet zoeken beschutting en bewaring achter het Schild. Hij doet beleven dat de Heere waarlijk Schuilplaats en Schild is. O wegvluchtende, u met al uw surrogaat schuilplaatsen en schilden, roep tot, smeeke tot die Geest.

Die Geest doet beleven de veiligheid van de Schuilplaats en de bewaring achter het Schild. Die Geest leert zingen niet slechts van de Schuilplaatsen en van het Schild, maar van mijn

Schuilplaats en van mijn Schild. O wat is dat rijk! Dan hebben we niet te vrezen. Dan is er veiligheid en bewaring. Eeuwig en altoos. *Ds.v.Z.*

Van de administratie

Hartelijk dank voor de ontvangen giften, n.l. f 100.- voor de school in Dundas en f 26,- voor ons blad en ook voor de opgave van 6 nieuwe abonnees, hoe meer hoe liever!!!

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

Van de redactie

Bij een bezoek ontvingen we een gift van f 100.- ten behoeve van de school voor Dundas en Hamilton. Waarvoor hartelijk dank. Een voorbeeld ter navolging. *B.*

Nederlandse Geloofsbelijdenis

29.

Gerechtvaardigd door het geloof

Al langere tijd hebben we aandacht gehad in de bespreking van onze belijdenis voor Christus. Zijn Persoon en Zijn Borgtochtelijk werk kwamen uit in vijf artikelen, 17 tot en met 21. Wie deze vertolking verstaan heeft, zal het nog anders zeggen: het was eigenlijk één lofzang op de heerlijkheid van Christus. Telkens klonk er in door Zijn onmetelijke liefde voor de Zijnen, die vanuit zichzelf toch niet anders dan zondaren zijn.

Houdt nu die lofzang op, als we verder gaan met artikel 22? Het zou een groot misverstand zijn, als we dat zouden denken! Het blijft in dit artikel en de twee volgende gaan over Zijn heerlijkheid. We krijgen het over de wel-

daden van Christus. Dat laatste - van Christus - is geen ijdele toevoeging. Kortweg kan het gesteld worden: in artikel 22 en 23 wordt de rechtvaardigmaking beleden en in art. 24 de heiligmaking. Zakelijk is dat juist. Alleen: hier wordt dát belijden niet los gezien van Christus' Persoon en werk. Integendeel wordt duidelijk de samenhang beleden. Het is hier te doen om de weldaden, die door Christus verworven zijn en die het deel worden door het oprecht geloof in Hém.

Het is van groot belang, dat we deze samenhang zien. Hier wordt ten diepste de vraag beantwoord, hoe we persoonlijk deel krijgen aan de verdienste van Christus. De Nederlandse Geloofsbelijdenis gaat daar niet aan voorbij, besteedt daar zelfs overvloedig aandacht aan. We kunnen het weten, dat er vandaag veel gediscussieerd wordt over de vraag in hoever de persoonlijke deelachtigmaking van het heil in Christus een plaats moet hebben in de prediking. Het moeizame in deze discussie is dat ieder toestemt, dát die deelachtigmaking een plaats moet hebben, maar dat in de praktijk de uitwerking daarvan niet bij ieder gehoord wordt. 't Loopt hier over een onmisbaar deel van de belijdenis: hoe de Heilige Geest het werk van Christus toepast in het hart en leven. Daarbij komen zaken aan de orde, die in de rechte bediening van het Woord Gods eenvoudig niet kunnen ontbreken. Wezenlijke bezinning op dit gedeelte is daarom geboden. Hier worden tenslotte werkelijkheden verwoord, die in het leven van Gods kinderen ook als noodzakelijk en onmisbaar gekend worden.

Zo lezen we de eerste zin van artikel 22, waarbij we voor ditmaal zullen blijven: "Wij geloven, dat, om ware kennis dezer grote verborgenheid te bekomen,

de Heilige Geest in onze harten ontsteekt een oprecht geloof, hetwelk Christus Jezus met al Zijn verdiensten omhelst, Hem eigen maakt, en niets anders meer buiten Hem zoekt". Is het tévéél gezegd dat het hier om werkelijkheden gaat, die in het ware leven des geloofs worden onderkend en gekend?

Vanwaar het geloof?

Het ware geloof wordt hier benadrukt. Langs de weg des geloofs komt de zondaar tot het deel hebben aan Christus en Zijn verdienste. De tekst van de belijdenis spreekt in dit verband van de "ware kennis dezer grote verborgenheid". Guido de Brès schreef in het eerste ontwerp van de "hoge verborgenheid". We zullen bij "verborgenheid" moeten denken aan een terugwijzen naar de artikelen 20 en 21: de verborgenheid van de verzoening door het enige offer van Christus. Het ware geloof leidt tot de kennis van die verborgenheid, tot het persoonlijk kennen van en delen in de verzoening met God door het offer van Christus.

En nu juist, als het geloof beleden wordt als het instrument om in het heil Gods te delen, wordt óók beleden: dat geloof komt niet uit de mens maar is van Goddelijke oorsprong. De Heilige Geest ontsteekt een oprecht geloof in onze harten. Zo spreekt hier het levend geloof van dat geloof! "Wij geloven... dat de Heilige Geest... ontsteekt een oprecht geloof...".

Dit is door de Kerk des Heeren vanaf het begin beleden. Het is overeenkomstig Gods Woord. We kunnen hier noemen: Filippenzen 1:6: "... vertrouwend ditselfe, dat Hij, Die in U een goed werk begonnen heeft, dat voleindigen zal tot op de dag van Jezus Christus". In ditzelfde hoofdstuk vers 29: "want u is uit genade gegeven in de zaak van Christus niet alleen om in Hem te geloven, maar ook voor Hem te lijden" en Efeze 2:8: "Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof; en dat niet uit u, het is Gods gave".

De laatste tekst is sprekend in dit verband. Allereerst hebben sommigen die tekst anders willen verklaren. Zij laten de woorden: "het is Gods gave" niet slaan op het geloof maar op het zalig worden. We willen daar niet al te lang bij stilstaan. Ik teken hier alleen aan wat Prof. S. Greijdanus opmerkt in de Korte Verklaring. Hij verwerpt eerst het argument dat de Griekse tekst zou dwingen tot de vertaling dat Gods gave niet op het geloof maar op het zalig worden wijst. Dán schrijft hij:

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk
verschijnt eens in de veertien dagen

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, 4231 BP Meerkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720-74202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar.
Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

“Omdat.. de apostel in het vorige meermalen en duidelijk heeft doen uitkomen, dat de behoudenis enkel uit genade is... is het eigenlijk niet meer nodig, dát nog eens met kracht, als ware het een nieuwe zaak, uit te spreken, in de vorm: en dat niet uit u... het geloof is een nieuw begrip... nog niet genoemd. Het ligt daarom voor de hand aan te nemen, dat de apostel nu ook van dat heilgoed - het geloof - gaat zeggen dat óók dat niet uit de gelovigen, maar gave Gods is”.

Dán: deze tekst laat uit het verband ook zien, waarom de Heilige Geest dat geloof werkt. Ook de Rooms en leren dat het geloof door de Heilige Geest wordt gewerkt. Zij zeggen dat de natuurlijke mens geen vermogen heeft om de bovennatuurlijke waarheden te horen. Zo moet de Heilige Geest de mens opheffen door het geven van een bovennatuurlijke gave. Efeze 2 heeft tot achtergrond de doodstaat van de mens, dood in de zonden en de misdaden. Onze verdorvenheid is oorzaak van de noodzaak van de werking van de Heilige Geest. Van daaruit is in de tijd van de reformatie de Goddelijke oorsprong van het geloof gezien en beleden. De Schotse belijdenis van 1560 belijdt in die lijn: “Dit ons geloof en de zekerheid daarvan komt niet voort uit vlees en bloed... dat is van geen enkele natuurlijke kracht of vermogen, die in ons is, maar van de inspiratie of het aandrijven van de Heilige Geest... Die ons heiligt, alle waarheid in ons werk... zonder Wie wij altijd vijanden Gods zouden blijven en Jezus Christus, Zijn Zoon, niet zouden erkennen. Want van nature zijn wij zo dood, blind, bedorven, dat we niets gevoelen, ook al worden we met prikkels gestoken noch het aangeboden licht zien noch toestemmen, wanneer de wil Gods ons is geopenbaard, tenzij de Geest Gods de doden tot het leven terugroept, de duisternis van de ogen van onze geest wegneemt en onze verstokte harten buigt tot de gehoorzaamheid aan Zijn heilige wil”.

Zo krijgt God de eer en wordt Zijn genade verheerlijkt door de belijdenis van de oorsprong van het geloof in de Heilige Geest. Het is dezelfde lijn, die we vinden in de Heidelbergse Catechismus, Zondag 25 begin en in de Dordtse Leerregels, Hoofdstuk III en IV art. 10 en 14.

Bijzonder mooi wordt het hier gezegd: “de Heilige Geest ontsteekt” dat geloof. Het is een vlam, die van boven wordt aangestoken. Die vlam kan klein zijn, klein worden voor eigen besef,

maar nooit uitgaan. Daar staat de Goddelijkheid van de oorsprong des geloofs voor in!

Het wil uiteraard niet zeggen, dat het geloof buiten het Woord Gods om gewerkt wordt. Artikel 24 zal het nader belijden, dat het geloof door het gehoor van het Woord Gods is.

Trouwens: spreekt dit artikel niet van de grote verborgenheid? Deze is in het Evangelie geopenbaard en wordt in de prediking verkondigd!

Een oprecht geloof

Artikel 22 spreekt van een oprecht geloof. In de eerste uitgave van de Brès staat: “waar” geloof. We kennen de onderscheiding tussen enerzijds het historisch-, tijd- en wondergeloof en anderzijds het zaligmakend geloof. Het historisch geloof houdt Gods Woord voor waar, enkel verstandelijk, zonder de betrokkenheid te kennen. Het tijd-geloof is een opwelling voor een tijd in het gevoelsleven. Het wondergeloof zoekt Christus alleen om de wonderen. Ik weet, dat tegen deze onderscheiding in onze tijd zwaar geschut in stelling is gebracht. Zo moet de uitdrukking “zaligmakend geloof” het ontgelden. Het geloof maakt immers niet zalig, maar God.

Er is alle reden om onderscheidend over geloven te spreken. Deze onderscheiding gaat toch zeker terug naar bepaalde elementen in Gods Woord. We kunnen denken aan het onderscheid door Christus Zelf gegeven in de gelijkenis van de zaaier, het onderscheid tussen de éne melaatse, die terugkeerde tot Christus, en de negen anderen enz. In de prediking moeten ook deze elementen hun plaats hebben tot ontdekking van de schijn en het onge-noegzame.

Het is duidelijk dat onze Nederlandse Geloofsbelijdenis niet voor niets hier het woord “oprecht” gebruikt. Het staat tegenover bedriegelijk. Het is in dit verband goed om te wijzen op Calvijn, die in de Institutie ook spreekt van een “schaduw” of “schijnbeeld” van het geloof. Hij heeft het daar ook over hen “die een zekere smaak van Het Woord verkregen hebben en het vol begeren aangrijpen en Zijn Goddelijke kracht gevoelen, zodat ze door bedriegelijke veinzing van geloof niet slechts de ogen der mensen, maar ook hun eigen hart misleiden”. Het kan soms Gods kinderen aangrijpen. Dezelfde Calvijn schrijft ook in dit verband over de gelovigen, die geleerd wordt “zichzelf zorgvuldig en nederig te onderzoeken, opdat niet in plaats van de zekerheid

des geloofs de zorgeloosheid des vleses over hen kome”.

Voorwerp des geloofs

Het voorwerp des geloofs wordt hier duidelijk beleden. Eerst wordt gesproken van “deze grote verborgenheid” en dan van “Jezus Christus met al Zijn verdiensten”. Jezus Christus staat hier dus centraal.

De belijdenis ontkent niet dat het Woord Gods voorwerp van het geloof is. Het ware geloof buigt voor heel het Woord, voor Wet en Evangelie. We kunnen vergelijken met Zondag 7, waar het voorwerp des geloofs omschreven wordt als “al wat ons in het Evangelie beloofd wordt...” Daar was het tevoren al uitgekomen, dat het geloof de Wet erkent in zijn eisen en de schuld tegenover God. En in Zondag 1 én in artikel 22 gaat het om het geloof, dat het instrument is tot het delen in de verlossing.

Dan is Christus het “eigenlijke” voorwerp voor dat geloof. De Wet kan niet verlossen, niet voor God rechtvaardigen. Dat ligt alleen in Jezus Christus en Zijn verdiensten.

Dit bepaalt ook de eigenschappen en de werkzaamheden des geloofs. Het geloof is naar Zondag 7 kennen én vertrouwen. Het schijnt dat hier alleen van de kennis gesproken wordt: “de ware kennis dezer grote verborgenheid”. Echter het laatste gedeelte laat uitkomen, dat het om kennis én vertrouwen gaat. Het komt uit in de omschrijving van de werkzaamheden des geloofs: “het omhelzen, eigen maken van Christus en Zijn verdiensten en niet anders meer buiten Hem zoeken”. Daarin spreekt het vertrouwen des harten op Hem. Kennis en vertrouwen komen hier zo allebei uit. We kunnen ook zeggen dat ze hier uitkomen in de onlosmakelijke samenhang met elkaar.

Hier ontkent de belijdenis weer niet, dat dit in het leven van die de Heere vrezen, niet gelijk zo helder is en niet altijd even helder is. Het gaat hier weer over het “eigenlijke” van het geloof. De Heilige Geest, Die het geloof werkt, schenkt vaak door veel strijd heen in hun leven die helderheid om alleen in Christus en Zijn verdiensten de grond te kennen tot hun zaligheid. Niettemin behoort het tot het wezenlijke van het “oprechte” geloof, dat het niet buiten die klaarheid kan. Het schijn-geloof leeft gemakkelijk bij een onduidelijk besef van deze dingen. Dat kan het ware geloof niet!

Hoe zeldzaam worden hier dan de

werkzaamheden des geloofs omschreven. We bezien hier alleen nog de uitdrukking: "Hem omhelzen". Ik las bij iemand een treffende vergelijking van een kind dat in gevaar is en dat naar moeder snelt, die haar kind met uitgestrekte armen tegemoet komt. Dat kind voelt zich pas veilig, als het in de armen van haar moeder is. Hoe groot is de dreiging voor een zondaar, als deze ontdekt in eigen schuld voor God niet

kan bestaan. Er is van zijn zijde geen ontkomen. Naar recht is de dood verdiend. Maar nu is er gerechtigheid in Jezus Christus en Zijn verdiensten. Voor Hem opent de Heilige Geest het geloofsoog en mag het geloof Hem omhelzen door Wie er alleen verlossing is.

Kennen wij persoonlijk deze werkzaamheid des geloofs?

D. Slagboom.

Waken over de aangenomen leer

3.

We hebben gezien dat het tot de taak van de Kerk behoort te waken over de aangenomen leer en dan ook over alles wat tot die leer behoort; niets ervan mag worden achtergehouden. De vraag laat zich nu stellen: Waarom moet dat? Op deze vraag is een drievoudig antwoord te geven.

God wil het!

Het eerste antwoord is: God wil dat de kerk over de aangenomen leer waakt. Het verhaal gaat dat voorafgaande aan de eerste kruistocht een zekere Peter van Amiens stad en land afreisde om mensen op te roepen ter kruistocht te gaan om het Heilige Land van de bezetters te bevrijden en de heilige plaatsen in Palestina weer toegankelijk te maken voor pelgrims. En telkens en telkens weer liet hij horen dat het de wil des Heeren was, dat dit zou gebeuren: God wil het! God wil het! Maar welk schriftuurlijk bewijs had hij voor die stelling? Hoe wist hij dat het inderdaad Gods wil was? Een mens kan wel eens menen, dat dit of dat de wil des Heeren is, maar waar gronden we het op? We kunnen zoiets ook te snel zeggen!

Is het ook te snel gezegd dat God wil dat over de leer gewaakt wordt? Nee, dat kunnen we zo zeggen op grond van wat de Heere Zelf gezegd heeft. Ik denk aan het woord van Paulus aan Timotheus in 1 Tim. 4:16: Heb acht op uzelf en op de leer. Ik denk ook aan het woord van Judas in vs. 3 van zijn brief, waarin hij zegt, dat er gestreden moet worden voor het geloof dat eenmaal aan de heiligen overgeleverd is. "Vasthouden aan het getrouwe woord, dat naar de leer is", is volgens Tit. 1:9 de roeping van de ambtsdragers. Het is door de hele Schrift heen duidelijk, dat we hier inderdaad met de opdracht des Heeren te doen hebben.

Dat alleen al dient voldoende motief

voor de Kerk te zijn om over de leer te waken. Uit dankbaarheid voor wat God ons in deze gezonde leer gegeven heeft. En uit respect voor de wil des Heeren, die haar ten allen tijde heilig moet zijn.

Uit dankbaarheid! Want het is toch wel een geweldig rijk geschenk, dat de Heere ons in de zuivere leer gegeven heeft. Die leer bevat niet minder dan de openbaring van de weg der zaligheid. God laat ons niet in het duister; Hij vertrouwt ons Zijn genadewoorden toe. Wie ooit iets verstaan heeft van het wonder dat daarin gelegen is, zal niet anders kunnen dan in grote dankbaarheid dat Woord zuinig en zuiver bewaren. Hij kan het niet verdragen als die waarheid verminkt wordt en de leer verduisterd.

Maar ook uit respect voor de Heere zal dan de leer bewaakt worden. God is immers al onze eerbied en erkenning waard en elk bevel dat Hij geeft, dient de kerk heilig te zijn. Als Hij dan zegt, dat we acht moeten hebben op de leer, dan is Zijn wil genoeg om de Kerk getrouw te maken ook in het vervullen van deze taak. Zo hoort het te zijn, of niet? En zou het dan niet de bede van ieder, die in de Kerk tot een bepaalde taak geroepen is, moeten zijn: Heere, maak mij getrouw ook in deze taak; laat ik toch altijd Uw leer op de rechte wijze met eerbied en ontzag behandelen en ook bewaren.

God wil, dat over de leer gewaakt wordt. Dat is de eerste reden, die de kerk heeft voor het nakomen van deze verplichting. Maar er is een tweede reden.

Satan zit niet stil

Het is altijd al de opzet van de duivel geweest de kerk in verwarring te brengen. Hij heeft daar allerlei methoden voor uitgevonden. Hij zoekt de Kerk van het Woord te beroven. Hij

zoekt ook het Woord te vervalsen door dwaalleer bijvoorbeeld. Dan wordt de leer verbasterd. Soms gebeurt dat op een grove manier, waarin het voor iedereen duidelijk is dat er wat anders gezegd wordt dan wat de Bijbel zegt. Maar het gebeurt soms ook, dat de dwaalleer zo verfijnd gebracht wordt, dat het nauwelijks te herkennen is als dwaalleer.

Satan heeft goed begrepen, dat het van groot nut kan zijn als hij net doet alsof de waarheid verkondigd wordt. Hij verandert zich soms als een engel des lichts. Paulus zegt dit van hem in 2 Kor. 11:14 en daar zegt hij het in verband met het feit, dat er "bedriegelijke arbeiders" zijn, die zich voordoen als waren ze apostelen van Christus. Maar ze doen dat zo bedriegelijk, dat vele mensen het niet door hebben en dus uiterst groot gevaar lopen van te worden meegetrokken.

Zo is de taktiek van de duivel altijd door geweest. Petrus schrijft over mensen, die de Schriften verdraaien tot hun eigen verderf (2 Pe. 3:16). In Paulus' dagen waren daar al Hymeneus en Alexander, die het geloof niet in een goed geweten gehouden hebben maar van het geloof schipbreuk hebben geleden (1 Tim. 1:19, 20). Verder spreekt hij van Hymeneus en Filetus, die van de waarheid zijn afgeweken en nu verkondigen, dat de opstanding reeds geschied is en zo brengen ze zielen in verwarring en "verkeren sommiger geloof" (2 Tim. 2:17, 18).

Trouwens, toen Paulus afscheid nam van de ouderlingen van de gemeente van Efeze, voorzag hij deze dingen al. "Want dit weet ik, dat na mijn vertrek zware wolven tot u inkomen zullen, die de kudde niet sparen. En uit uzelf zullen mannen opstaan, sprekende verkeerde dingen om de discipelen af te trekken achter zich" (Hand. 20:29, 30). Dat is nog al wat! Die verleiders en valse predikers komen dus niet van buiten. Ze komen binnen vandaan, uit het midden van de kring van de ouderlingen. Zo dicht bij sluimert het gevaar en de verleiding. Of het ook nodig is te waken en de geesten te beproeven of ze uit God zijn!

Ik zei al, dat de duivel dit werk niet altijd doet op een manier die duidelijk herkenbaar is. Hij doet het stiekem, in stilte. Hij gooit niet in een keer het hele gebouw van de waarheid omver. Nee, hij neemt er de tijd voor. Hij doet het kalmaan. Hij wrikt nu hier een steen los uit het gebouw en dan daar een. En dan nog weer ergens anders een. Hij weet goed genoeg dat in het gebouw van de

waarheid alles met alles samenhangt en als je hier begint te wrikken, er vanzelf ook andere stenen los komen te zitten en er op den duur uitvallen. Zo bereikt de duivel zijn doel wel, ook al neemt hij er de tijd voor. En het resultaat is, dat na verloop van tijd het hele gebouw in puin ligt. Zien we dat niet bij vele kerken?

Begin maar met de leugen van de evolutie te geloven. Het gevolg is, dat we een geheel andere leer van de val des mensen krijgen. En nog verder op die weg zullen we een heel andere verlossingsleer gaan aanhangen. Dat is de gang van zaken geweest in de Gereformeerde Kerken en waar zijn die kerken op dit moment? Hoeveel van de leer is daar nog over? En als Satan het daar met sukses heeft geprobeerd, zou hij het in onze kerken dan niet proberen? Of moeten we zeggen, dat proces al aan de gang is?

Laten we goed bedenken, dat het soms uiterst subtiel gaat. Satan weet dat hij niets bereiken zal bij velen als hij ze aanbiedt een geheel andere weg in te slaan; een weg die met een hoek van 90 graden op de weg staat, die we nu bewandelen. Nee, hij begint met een zogenaamde parallelweg, die eerst nog een poosje naast de weg der waarheid loopt. Er zit echt geen afwijking in. Maar dan, bijna ongemerkt, begint die weg af te buigen. Eerst een heel klein beetje, maar verderop meer en meer, totdat hij op den duur een heel andere richting uitloopt. Daarom: Waakt!

Zuivere leer - zuivere beleving

Een hele voorname reden voor de kerk om de leer te bewaren is, dat er zonder deze zuivere leer ook geen zuivere beleving kan zijn. En zeg maar dat dit niet van belang is! Wij hebben in onze kerken altijd gestaan voor een bevindelijke prediking, omdat we geloven, dat wat beleden wordt ook beleefd moet worden. Het is immers geen zaak van het hoofd alleen, maar ook van het hart, ja van het hele leven. Gods Geest hebben we nodig opdat Hij ons in al de waarheid zal leiden en we de waarheid zullen mogen verstaan en door de waarheid ook vrij zullen worden gemaakt.

Ja, bevinding heeft in onze kerken altijd hoog in het vaandel gestaan. En dat dient zo te blijven. Niet een bevinding als iets bijkomstigs, dat er wel of niet bij kan horen. Maar bevinding als een bestanddeel van de geloofs-waarheid en geloofsbeleving, dat onmisbaar is. En als dit element gemist wordt, is het niet authentiek.

Maar, dit gezegd hebbende, komt natuurlijk wel de vraag op: Wat beleven we? Wat bevinden we? Het blijkt, dat er op dit gebied nogal wat op de markt gebracht wordt, dat eerst nog wel eens op zijn deugdelijkheid onderzocht mag worden. Want ook hier is het niet allemaal goud wat er blinkt.

Dat er op het gebied van de beleving zoveel is, wat wel echt lijkt, maar toch niet echt is, hangt samen met het feit, dat de leer niet zuiver is. De leer wordt de "gezonde" leer genoemd. Het is ook de gezond-makende leer. Maar dwaling maakt ziek. Dwaling is iets ongezon- ds en het resultaat ervan is ook iets ongezon- ds. Daarom moet het ons niet verbazen als we allerlei ongezone beleving tegenkomen.

Het is ook om deze reden van zo groot belang dat de leer zuiver blijft en dat gewaakt wordt over die leer. Daarom kreeg Titus van Paulus opdracht ervoor te zorgen - voorzover hij als mens daar inderdaad voor kon zorgen - dat er op Kreta, waar zijn arbeidsveld was,

mensen werden aangesteld, die vasthielden aan het getrouwe woord, dat naar de leer is (Tit. 1:9). Dat moeten mensen zijn, die in staat zijn te vermanen door de gezonde leer en die de tegensprekers kunnen weerleggen. Ja, ze moeten zelfs in staat zijn als de nood dat vordert die tegensprekers de mond te stoppen (Tit. 1:11). Het mag immers niet toegestaan worden, dat zielen in verwarring gebracht worden. Daar zijn die zielen veel te kostbaar voor.

Zal de zuivere leer op Kreta bloeien, dan dient het middel dat God daarvoor gegeven heeft en gebruiken wil, zuiver te worden gehouden. En wie daaraan afdoet of dat verminkt, dient scherpel- ijk bestraft te worden (vs. 13). Of waken over de aangenomen leer in dit licht ook belangrijk is!

Paulus is hierin heel duidelijk en hij gebruikt taal, die erg scherp is. Waarom hij dat doet, willen we een volgende keer zien.

(wordt vervolgd)
P. den Butter.

Robert Murray MacCheyne

3.

2. MacCheyne als prediker Algemeen

Meer dan eens haalde MacCheyne een woord van Rutherford aan, dat hij tot zijn gemeente sprak: "Mijn getuigenis is hierboven, dat uw hemel twee hemels voor mij zou zijn en de zaligheid van u allen als twee zaligheden voor mij". Dat was MacCheyne uit het hart gegrepen. In die gestalte preekte hij. Hij was ervan overtuigd en dat hield hij ook voortdurend zijn ambtsbroeders voor, dat het niet de grote talenten zijn waardoor we zegen op de prediking kunnen verwachten. "Het zijn", zo zegt hij, "niet zozeer de grote talenten, als wel de gelijkvormigheid aan Jezus, waarop God Zijn zegen geeft. Een heilig Evangeliedienaar is een vreselijk wapen in de hand Gods".

Nooit had hij de illusie daarin zelf volmaakt te zijn. We horen hem uitroepen: "Ik verklaar u, dat ik mij dikwijls ontrouw gevoel als ik denk aan de koelbloedige wijze, waarop ik tot onbekeerde zielen spreek".

Een andere keer: "O, bidt voor mij, dat ik met meer getrouwheid in uw midden moge zijn, dat ik krachtiger en stouter moge spreken, en niet terugdeinze voor uw toorn of berispingen! Dan zult gij niet toornig op mij zijn na uw dood.

Dan zult gij niet zeggen, dat ik de zaken teveel bij haar rechte naam heb genoemd".

MacCheyne's prediking is te karakteriseren als een prediking, waarin het gewicht van de eeuwigheid drukt. Daarvan moet elke prediker zich bij elke preek bewust zijn. En met het oog daarop heeft hij zichzelf te heiligen.

Zo klinkt de aansporing tot een ambtsbroeder: "Gebruik uw gezondheid, terwijl gij haar geniet, mijn waarde vriend en broeder. Verwerp geen bijzondere gelegenheden, die wellicht nimmer weerkomen. Gij weet niet wanneer de laatste Sabbath zal aanbreken, die gij met uw gemeente zult doorbrengen. Spreek voor de eeuwigheid. Maar bovenal: draag zorg voor de wasdom van uw eigen zieleleven. Eén woord door u gesproken, als uw geweten rein en uw hart van de Geest Gods vervuld is, is meer waard dan duizend woorden in zonden en onge- loof geuit!"

De weg daartoe is het aanhoudende gebed. MacCheyne zegt: "Wij pré- dikan dikwijls om anderen op te wekken, maar wij moesten er meer voor bidden. Het gebed is krachtiger dan de prediking. Het gebed geeft aan de prediking al haar kracht".

Bij de bevestiging van een vriend sprak hij de woorden: "Een getrouw Evangeliedienaar moet zich altijd in de tegenwoordigheid Gods gevoelen - onder Zijn zieldoorborend, hen besturend, heilig, bezielend oog. "Mijn oog zal op u zijn". "De ogen des Heeren zijn over de rechtvaardigen". Och! Hoe menigmaal gevoelen wij, dat wij voor de mensen staan. Dan begeeft ons alle kracht en wij worden zwak gelijk de andere mensen; maar o, hoe zalig is het, ons in de tegenwoordigheid Gods te gevoelen, alsof er geen ander oog dan Gods oog op ons gericht ware. Hoe zalig ons *in het gebed* voor Gods aangezicht te gevoelen, aan zijn voetbank neer te knielen, en de hand op het verzoendeksel te leggen; geen gordijn, geen voorhangsel, geen wolk, die de ziel van God scheidt. Hoe zalig om *in onze prediking*, gelijk Elia, toen hij voor Achab stond, te zeggen: "Ik sta voor het aangezicht van de Heere, de God van Israël".

En even verder: "Wij moeten de smaak van het manna kennen, "melk en honing onder onze tong hebben", anders kunnen wij niet spreken van zijn zoetheid. Wij zelf moeten drinken van het levende water uit de geopende rots, of wij kunnen spreken van zijn verfrissende kracht. Wij moeten onze schuldige zielen verbergen in de wonden van Christus, anders kunnen wij niet met blijdschap spreken over de vrede en de rust, die daarin te vinden zijn".

Wij willen nu, om ze te zeggen, een paar scheppen water nemen uit de heerlijke bron, die in de prediking van MacCheyne vloeit.

Gods vrijmacht

Telkens klinkt in MacCheyne's prediking door, dat de Heere een vrijmachtige God is, Die Zich ontfermt over wie Hij wil en verhardt wie Hij wil. Hoog geeft MacCheyne op van Gods onverklaarbare, verkiezende liefde; van Zijn grondeloze barmhartigheid, die Hij niemand schuldig is. Vanwege deze vrijmacht Gods roept hij de gemeente op tot ootmoed. "Roept niet tot Hem, dat Hij u bekere, alsof het een schuld is, welke Hij aan u heeft. Er is slechts één zaak welke gij van God kunt eisen als een recht, nl. - een plaats in de hel. Zo gij meent iets van God te kunnen eisen, zo misleidt gij uzelf".

Totale verdorvenheid; wedergeboorte noodzakelijk

In navolging van Rowland Hill pre-

dikte MacCheyne Christus in drie-voudige zin: tot overtuiging van zonden, tot vertroosting en heiligmaking.

De prediking van onze totale verdorvenheid en daarmee samenhangend de noodzaak van de wedergeboorte doet ons zien, dat er buiten Christus en Zijn Geest voor ons geen enkele hoop is. Door Zijn Geest overtuigt Christus van zonde, opdat we Hem nodig leren krijgen. "O bidt", zegt MacCheyne, "dat gij uw betrekking tot de eerste Adam recht moogt leren kennen, opdat gij moogt leren verlangen naar de tweede Adam".

Er is werkelijk niets in de mens, dat enig aanknopingspunt biedt voor Gods genade. Sprekend over de Geest der genade en der gebeden zegt MacCheyne: "Wanneer de Geest Gods voor het eerst tot een ziel komt, dan vindt Hij niets wat Hem zou uitnodigen om te blijven: Hij vindt de ziel gelijk aan droge beenderen zonder enige gedaante of heerlijkheid, zonder enige begeerte om het leven te vinden. De natuurlijke mens heeft even weinig aanzien als een droog geraamte en verlangt evenmin naar genade als een dood lichaam. Integendeel, er is alles in een ziel om de Geest te verjagen".

Zelfs de meest bekeerde zondaar kent niet het duizendste deel van de boosheid van zijn hart. "Gij zijt gelijk een reiziger, die een blik slaat in de krater van een vuurspuwende berg; maar de rook laat niet toe, dat hij er diep inziet. Gij blikte slechts enige ellen nederwaarts in de rokende vulkaan van uw eigen hart".

In een andere preek: "Ik houd mij overtuigd, dat er niet één onbekeerde zondaar in deze vergadering tegenwoordig is, die zich niet het geringste denkbeeld kan vormen van de verschrikkelijke verdorvenheid van zijn gemoed. Als gij zo voortgaat, totdat gij in de hel uw ogen opent, zult gij haar daar eerst in al haar kracht leren kennen. Maar laat mij nu nog eenmaal mogen voorhouden wat zij is - gij hebt een hart, dat God zou willen doden, als gij er de macht toe had".

Natuurlijk realiseert MacCheyne zich heel goed, dat geen mens erop zit te wachten om zó in al z'n vijandschap en verdoemelijkheid aan de kaak te worden gesteld. Niemand is ervan gediend. Men vindt zo iets hard en wreed. MacCheyne noemt dit deel van de prediking dan ook het moeilijkste van het leraarsambt. "Maar", zegt hij, "wanneer de heilmeester komt om een vervuilde wond te genezen, wanneer hij

de vuile windsels afscheurt, welke een onkundige hand daarom heeft geslagen, wanneer hij de wond geheel en al openmaakt en u het bederf en het venijn aantoon, hetwelk daarin verborgen was, zou u hem dan een wreedard noemen? Kunnen nochtans zijn handen niet vol zachtheid en liefde zijn?"

Ook wanneer ze de lompen afrukken van de eigengerechtigheid, waarvan MacCheyne zegt: "Dit is de gruwelijkste van alle afgoden, die het menselijk hart verontreinigen - de afgod, die door de mens het meest bemind en door God het meest gehaat wordt".

Maar het is nodig. "Het is Gods liefkeusde handelwijze, de mensen hun behoefte aan Christus te doen gevoelen, voor Hij hen tot Hem brengt".

Vrije toegang tot Christus

Betekent dat een voorwaardelijk Evangelie? Wordt er zo een blokkade opgeworpen om tot Christus te komen? Verre van dat. Telkens weer put MacCheyne zich uit om te verkondigen, dat er een vrije toegang tot Christus is voor de grootste zondaar. De ruif wordt laag neergelaten, de oproep tot geloof en bekering is algemeen. Vele indrukwekkende voorbeelden zouden daarvan te geven zijn, waarin hoorbaar en zichtbaar wordt, met welk een gedreven ambassadeur van Christus we hier te maken hebben. De liefde van Christus dringt hem! Lees maar: "Waar zich ook een nakomeling van Adam bevinden moge, waar ook een mens van een vrouw geboren wezen moge, overal komt het woord tot hem: wie oren heeft om te horen, die hore. Christus biedt Zichzelf aan als de Zaligmaker van het gehele mensdom".

"Er is niemand onder mijn hoorders, wien Jezus niet roept. Dus zijn allen verloren in zichzelf".

In zijn preek over Spreuken 8:4: "Tot u, o mannen, roep ik", zegt hij: "Hieruit zien wij, dat Christus niet voor de duivelen gekomen is, maar voor alle mensen; voor ieder die een menselijk hart omdraagt en mens genoemd wordt, is Christus in de wereld gekomen. Het is niet om iets goeds in de mensen, noch om enige verandering in hen, dat Christus ons Zichzelf aanbiedt, maar juist om hun verloren toestand als mensen. Hij stelt Zichzelf onder aller bereik".

Of in een preek over Judas: "Meent gij, dat Jezus uw vijand is? (...) Het smart Immanuël, dat gij niet zalig wilt worden. Het smarte Hem over Judas en het smart Hem ook over u. Hij

weende over Jeruzalem en Hij weent over u. Hij heeft er geen behagen in, dat gij verloren gaat - veel liever wil Hij, dat gij u bekeert en leeft. Er is binnen deze muren geen uwer zo verhard, zo wreed, zo laaghartig, zo ongevoelig, zo ver van genade en godzaligheid, zo Judasachtig, dat Jezus geen smart over u gevoelt over uw hardheid, terwijl gij nog altijd Zijn liefde wederstaat, de dood verkiest en uw ziel in de ellende stort. O, mochten de tranen, welke de Zaligmaker schreit over uw verloren zielen, nedervallen in uw harten als vonken vuurs, opdat gij niet langer gevoelloos mocht verwijlen onder die wonderbare liefde, die zo krachtig ontgloeit, en wier vuur door vele wateren niet is uit te blussen, die alle zonden niet kunnen versmoren - een liefde die de kennis te boven gaat".

Dus Christus wordt niet alleen aangeboden aan schuldverslagen zondaren? Nee! "Velen", zegt MacCheyne, "zijn traag om te geloven alles wat omtrent Jezus gezegd wordt. Zij geloven alles, behalve dat zij Hem vrij kunnen aannemen. Zij zien deze heerlijke waarheid niet in: "dat een gekruisigde Christus door iedere zondaar mag aangenomen worden", dat Christus vrij voor allen is".

Ja, "elke zondaar heeft het recht tot Hem te komen".

"O. mijn broeders", roept hij uit, "gij moogt eraan twijfelen en er over twisten of Christus uw ziel behouden kan, sterft gij echter buiten Hem, dan zult gij zien, dat Hij u allen met Zijn vleugelen bedekken kan, en gij hebt het niet gewild (...). De armen van Christus waren wijd uitgebreid toen Hij aan het kruis hing, en dit is een teken van Zijn onbeperkte bereidwilligheid om allen te behouden (...). Maar ofschoon Zijn armen vastgenageld waren, zijn zij nu veel krachtiger uitgebreid door Zijn liefde en Zijn medelijden met verloren zondaren, dan zij ooit aan het kruishout bevestigd waren".

En dan dringt hij aan: "Zijt wijs, ik smeeke het u; God is meer verheerlijkt door uw lijden in Christus, dan door uw eigen lijden in de hel. Het zal veel meer eer voor God zijn, wanneer gij u overgeeft aan dat bloedende, zwijgende Lam Gods, dan wanneer gij de toorn van God tot in alle eeuwigheid zou moeten dragen. Geeft eer aan de Heere...".

De toeëigenende liefde

Wat gebeurt er, als de Heilige Geest zo op het voertuig van het Woord Christus in het hart van de zondaar brengt? Dan

gaat hij een van de kenmerken van de gelovige vertonen, nl. de toeëigenende liefde, zoals MacCheyne dat noemt: "Mijn liefste is mijn en ik ben de Zijne". Dan gaan we ontdekken, dat Hij een gewillige Zaligmaker is, een genoegzame Zaligmaker, een volkomen Zaligmaker.

"En", zegt MacCheyne, "als iemand die mens vraagt: Hoe durft gij, ellendige zondaar, die Goddelijke Zaligmaker de uwe te nemen? dan antwoordt hij: omdat ik de Zijne ben. Hij heeft mij van eeuwigheid uitverkoren, anders zou ik Hem nooit hebben gekozen; Hij

heeft Zijn bloed voor mij vergoten, anders had ik nooit een enkele traan voor Hem geschreid; Hij heeft mij geroepen, anders zou er nooit een enkele verzuchting uit mijn ziel tot Hem zijn opgestegen; Hij heeft mij gezocht, anders zou ik nooit tot Hem zijn gekomen; Hij heeft mij liefgehad, daarom heb ik Hem lief; Hij heeft mij uitverkoren, daarom kies ik Hem tot in eeuwigheid".

Alles ligt vast in en vloeit voort uit de grote Bron van zaligheid: Christus.

(wordt vervolgd)

P.D.J. Buijs.

Kerkelijk jeugdwerk

I.

Dit is de titel van een boekje van ruim 100 bladzijden, uitgegeven door de Landelijke Commissie Jeugdkontakten Chr. Geref. kerken, kortweg aangeduid met de hoofdletters L.C.J.

Het bestuur schreef een Voorwoord. Dat achten we belangrijk en daarom nemen we het hier over:

"Het begrip "kerkelijk jeugdwerk" is binnen de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland een veel besproken onderwerp. Dit wordt vooral veroorzaakt door de verschillen van inzicht die er bestaan over de invulling en de uitvoering ervan. Deze verschillen hebben er sinds een aantal jaren zelfs toe geleid dat er binnen onze kerken twee gescheiden vormen van jeugdwerk actief zijn. Daarnaast hadden deze verschillen hun uitwerking op allerlei terreinen, en werkten ze zelfs door tot op de vergaderingen van de generale synode. Nadat in de zestiger jaren bezwaren waren ontstaan over de koers van de toenmalige jongerenbond, en deze verontrusting in 1974 zelfs synodale aandacht kreeg, begonnen de verontruste jongeren elkaar op te zoeken. Dit proces leidde tot de oprichting van een aantal regionaal opererende jeugdkontakten, die gingen samenwerking in de Landelijke Commissie Jeugdkontakten Chr. Geref. Kerken (LJC).

Nu het werk van de LJC steeds duidelijk vorm krijgt en groeit, voelen we behoefte aan een duidelijke bezinning rond de pijlers van het kerkelijke jeugdwerk. In deze brochure treft u het resultaat van deze bezinning aan. We hebben deze niet willen beperken tot de vraag naar het doel en inhoud van kerkelijk jeugdwerk op zich, maar

geven ook inzicht in onze structuur en activiteiten, in onze houding tegenover de CGJO en in ons standpunt over de relatie tussen de kerken en het jeugdwerk.

Deze bezinning heeft een tweeledig karakter. In de eerste plaats is het voor ons zelf een beleidsstuk. Aan de inhoud hiervan willen we onszelf houden bij alle ontwikkelingen die er in de komende jaren zullen optreden. In de tweede plaats is het naar de kerken waarin we staan een soort verantwoording. Onze kerken kunnen hierin lezen waarom we bestaan, en hoe we willen bestaan, en zij mogen ons daaraan houden.

We koesteren de hoop dat de inhoud van deze brochure mag bijdragen aan een stukje duidelijkheid in alle gesprekken die er over het kerkelijk jeugdwerk gevoerd worden. We denken daarbij zeker aan de generale synode die, zo de Heere wil, in 1992 zal samenkomen; maar ook aan onze gesprekken met de deputaten voor het contact met de kerkjeugd. Bovendien is het nog steeds onze wens om in gesprek te komen met de CGJO; mogelijk kan deze brochure ook in zo'n gesprek duidelijkheid brengen. Onze wens en bede is dat deze brochure mag dienen tot opbouw van het jeugdwerk in onze kerken, zodat uiteindelijk onze jeugd op een verantwoordelijke wijze kan leren hoe te leven tot Gods eer".

Dit Voorwoord is namens het bestuur ondertekend door C. van Vianen, voorzitter en W.A. Mak, sekretaris.

De brochure bevat de volgende hoofdstukken:

1. Inleiding. Daarin vinden we de geschiedenis van de verontrusting. Die

begon al aan het einde van de zestiger jaren. Als laatste wordt genoemd de verschijning van een brochure van jeugddeputaten in november 1989, onder de titel "Kerkelijk jeugdwerk, wat is het anno 1989 in de Chr. Geref. Kerken en wat mag er van verwacht worden?"

"In de eerste plaats" zo lezen we verder in deze Inleiding, "zal ingegaan worden op de geschiedenis van het Chr. Geref. jeugdwerk. De huidige ontwikkelingen zijn immers niet los te zien van ontwikkelingen in de periode na 1950, terwijl ook de vraag gesteld kan worden wat men oorspronkelijk voor ogen had. Vervolgens wordt ingegaan op inhoud en doel van jeugdwerk, waarbij zowel het werk van de CGJO als ons eigen werk aan de orde komen. Ook de inhoud van studiemateriaal en van bonds- en appèldagen komen dan aan de orde. Daarna volgt een uitleg van de structuur en manier van werken van de jeugdcontacten en de LCJ. Tenslotte, hoe kan het ook anders, proberen wij een antwoord te geven op de vraag: "Hoe nu verder?" Aan het einde van deze brochure wordt een beknopt literatuuroverzicht gegeven.

Onontkoombaar zit er in deze studie een bepaalde spanning. Ze beoogt

immers licht te werpen op de verdeeldheid in ons jeugdwerk. Maar die verdeeldheid is wel een gevolg van de kerkelijke verdeeldheid. Wie studeert op het probleem van ons kerkelijke jeugdwerk, komt indirect in aanraking met de wortels van de algehele verdeeldheid in onze kerken. Maar het ingaan dáárop ligt op het terrein van de kerken zelf, c.q. van de kerkelijke vergaderingen, en niet op het terrein van het jeugdwerk. Dit probleem speelt zodoende een rol op de achtergrond van deze studie.

Het getuigt misschien van optimisme om eerst te konstaten dat er al zoveel gesproken en geschreven is, en vervolgens zelf ook nog met een studie uit te komen. Wij menen echter dat de eerlijkheid en duidelijkheid dit van ons vragen. In een geschrift als dit valt niet te ontkomen aan de verdediging van eigen standpunten. Het is echter onze wens dat in alles de liefde tot onze kerken en de liefde voor de jeugd van onze kerken voorop zal staan, we doen ons werk immers voor en met hen. Moge het bovenal de liefde van Christus zijn die ons dringt".

In een paar volgende artikelen hopen we in het kort de verdere inhoud van de brochure na te gaan.

B.

dit werk onder de titel *Und die Bibel hat doch recht*. Het werd in het Nederlands vertaald en uitgegeven onder de titel: *De Bijbel heeft toch gelijk*. De ondertitel luidde: de wetenschap bewijst de historische juistheid. Er verschenen in korte tijd verschillende herdrukken. Het boek trok dus ook in ons land veel aandacht. In de eerste editie werd ook aandacht geschonken aan de tijd van het Nieuwe Testament. Kortgeleden verscheen er een grondig herziene druk, waarin het alleen gaat om de tijd van het Oude Testament. De uitgever zegt in een persbericht o.a. dat het onderzoek sinds 1955 niet heeft stilgestaan. De nieuwe uitgave is op geologisch gebied aangepast aan de nieuwste stand van kennis. Het beeldmateriaal (262 foto's in kleur, 72 zwart/wit foto's en 30 kaarten en plattegronden) werd speciaal voor deze uitgave vervaardigd.

De schrijver (1909-1980) werkte na zijn studie in Zürich, Genève en Jena als journalist van Berlijnse kranten, alvorens hij zich als freelance schrijver vestigde in Acona. Ofschoon geen archeoloog noch prehistoricus was hij de eerste die zich jarenlange, minutieuze arbeid getroostte om het waarheidsgehalte van de historische gebeurtenissen, zoals beschreven in de Bijbel, aan een nauwkeurig onderzoek te onderwerpen.

Het boek is een indrukwekkende en uitermate boeiende reis in het voetspoor van het Oude Testament, een reis door de historie en langs al de plaatsen waar de Bijbel gewag van maakt.

Een en ander is te lezen op de binnenzijde van de omslag.

Onze lezers zullen begrijpen, dat we kritiek hebben. Deze kritiek richt zich op het uitgangspunt van de schrijver. Hij buigt niet onvoorwaardelijk voor wat de Bijbel zegt als het geïnspireerde Woord van God. Hij laat de archeologie heersen over de betrouwbaarheid van het Woord des Heeren. Voor ons staat vast dat de Bijbel gelijk heeft, ook wanneer de wetenschap zou zeggen, dat de Bijbel dwaalt. De resultaten van de wetenschap moeten aan Gods Woord worden getoetst.

Onze Nederlandse Geloofsbelijdenis spreekt in duidelijke taal over het Heilig en Goddelijk Woord.

We hebben respect voor de arbeid van de schrijver. Het boek bevat heel veel wat we bij de verklaring van sommige gedeelten van Gods Woord als hulpmiddel kunnen gebruiken. Zo gezien verblijden we ons over de verschijning van deze nieuwe uitgave. Het boek

Boekbesprekingen

Het leven van Jezus, onder redactie van Ds. C. den Boer

Uitgeverij: De Groot Goudriaan - Kampen

Dit boekje is in het engels geschreven door Carine MacKenzie en vrij in het Nederlands vertaald door drs. M.F. van Binnendijk. Het is in groot formaat uitgegeven, met illustraties van Morna Whyte, die modern aan doen.

Op een eenvoudige wijze wordt eerst geschreven over het vooruitzien naar de toekomst van de Heere Jezus en verder over het vooruitzien naar Zijn werk, naar Golgotha, naar heerlijkheid en naar Zijn wederkomst. We moeten dit boek niet zien als een volledige weergave van wat we in Gods Woord vinden, maar als een poging om hoofdzaken naar voren te brengen. Het boek gaat, zoals de titel zegt, over het leven van Jezus. Waarom wordt niet gesproken van de *Heere Jezus*? We betreuren dat. Verder nog een paar opmerkingen. Op de bladzijden 20 en 21 gaat het over het dopen van Johan-

nes de dooper. We missen daar alle diepgang. Johannes zei tegen de mensen: "Je moet niet langer zulke verkeerde dingen doen, waar God een hekel aan heeft". Zo staat het in dit boek! Ook de aanwijzing van de Heere Jezus door Johannes als het Lam Gods wordt niet beschreven op de juiste plaats. Op bladzijde 52 gaat het o.a. over de bekering van de moordenaar aan het kruis. De wijze waarop dit gebeurt bevredigt niet. Ook daar missen we alle diepgang. We moeten toch steeds weer proberen de Schrift te laten spreken, niet als een verhaal, maar als de boodschap van de Heere aan gevallen zondaren.

Het boek telt 64 bladzijden en kost gebonden f 19,90.

B.

En de Bijbel heeft toch gelijk, door dr. Werner Keller.

Uitgeverij: Elmar B.V., Delftweg 147, 2289 BD Rijswijk, Z.H. tel. 015-123623.

In 1955 verscheen de eerste druk van

maakt een zeer voorname indruk. Het is een pracht uitgave van 320 bladzijden. Het kost gebonden f 79,50.

B

Boeken van de stichting In de Rechte straat, postbus 131, 6880 AC Velp Gld.

1. Gij herders, hoort van ev. T. Vanhuysse.

De schrijver is jarenlang priester geweest. Hij verliet de R.K. kerk in 1978 en werkt nu bij bovengenoemde stichting.

"Dit boekje wil een bemoediging zijn voor herders en predikanten en allen die verantwoordelijkheid dragen zowel binnen de R.K. kerk als binnen de kerken van de Reformatie". Zo lezen we in een korte samenvatting van de kant van de stichting zelf.

Het boekje spreekt ons niet aan. De titel vinden we wat aanmatigend. Zo kan alleen een profeet spreken, die de Heere daartoe roept en aan wie de Heere de woorden in de mond legt. We kunnen ook niet begrijpen hoe allen van welke kerkelijke formatie ook op dezelfde wijze kunnen worden aangesproken en dan nog wel bemoedigend.

De Reformatie is teruggekeerd naar het Woord des Heeren. Daarop zijn onze belijdenisgeschriften gegrond. Daarin worden ook allerlei dwalingen van Rome veroordeeld en schriftuurlijke uitspraken gedaan.

Het zou goed geweest zijn wanneer de schrijver zakelijk geschreven had in overeenstemming met Schrift en belijdenis.

We achten het niet nodig op bepaalde onderdelen in te gaan.

Het moet gaan om het geloven met het hart en het belijden met de mond.

Het boekje telt 103 blz. en kost f 9,80.

2. Wat wij geloven? door ds. H.J. Hegger.

Het gaat om de vierde, geheel gewijzigde en aangevulde druk. In een korte samenvatting zegt de uitgeefster o.a.: "Over de inhoud van het bijbelse kernwoord "Geloven" wordt door Rome en Reformatie geheel verschillend gedacht. Maar ook binnen de Reformatie lopen de meningen over wat geloven eigenlijk is, helaas nog steeds uiteen. Dit boek wil een bescheiden bijdrage zijn voor een oplossing van dit meningsverschil, waardoor kerkscheuringen nog steeds gehandhaafd blijven".

Toen we dit boekje lezen dachten we aan wat eens iemand zei, die zelf door de Heere onderwezen was tot zaligheid, toen zij ergens een preek gehoord had, waarin de weg des Heeren niet recht was voorgesteld: "een verlegen mens zou hier nog verlegener worden". We menen dat de schrijver over een ander golfengte spreekt dan Schrift en belijdenis. In het bijzonder de Heidelbergse Catechismus spreekt over het geloof. Daarin spreekt de kerk zich uit omtrent wat zij naar Gods Woord belijdt. O.i. had ds. Hegger deze als uitgangspunt moeten nemen. Dan zou er naar onze vaste overtuiging iets anders naar voren zijn gekomen. Hierbij denk ik aan wat ds. Van der Ent daarover op onze laatste ontmoetingsdag te Kampen sprak. Men kan daarvan lezen in het verslag dat in een vorig nummer in ons blad is opgenomen.

We vrezen dat lezers van het boekje van ds. Hegger er gemakkelijk toe kunnen komen om zich te bedriegen voor de eeuwigheid.

Het boek telt 225 bladzijden en kost f 9,80.

B.

Binnenkort
verschijnt:

John Bunyan

KOMEN TOT JEZUS CHRISTUS

Vertaald en ingeleid door ds. A. Baars.

BESTEL NU! f 29,95

wij zijn er voor u

BOEKHUIS het KOMPAS

SCHERPENZEEL

Dorpsstraat 164. 03497-4355

Vakantie op Texel

Gezelligheid, rust, activiteit, ontspanning...
U vindt het allemaal op "De Verrassing".
Bel ons nu en reserveer een bungalow of sta-
caravan, voor uw vakantie in eigen sfeer.
Inlichtingen: 02220-18391

vakantiecentrum
De Verrassing
Oosterend, Texel

**PLAATS UW
FAMILIEBERICHTEN
in
BEWAAR HET PAND**

BIJBEL nodig?

De GBS levert
uit voorraad betaalbare
Bijbels in de vertrouwde
Statenvertaling. In de loop van
de jaren hebben wij steeds nieuwe
uitvoeringen in ons leveringspakket opge-
nomen. Aan de kwaliteit van het papier
en het bindwerk is veel zorg besteed.

Huisbijbels

kunnen wij leveren vanaf **f 46,50**
en **Zakbijbels** vanaf **f 48,50**

Vraag uw boekhandel naar onze
uitgaven. Een catalogus met al
onze uitgaven kunt u
portvrij aanvragen
bij:

GBS

GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING
ANT WOORDNUMMER 18. 3300 WB DORDRECHT

FINANCIËLE ADOPTIE

Miljoenen kinderen worden bedreigd
door ondervoeding en ziekten. Hun
toekomst is uitzichtloos omdat zij niet
naar school kunnen. Ook kennen zij de
rijke boodschap van het Evangelie niet.

*Als u hen steunt, ontvangen zij voedsel,
kleding, onderwijs en komen zij boven-
dien in aanraking met het Evangelie.*

**Geef voor hun toekomst!
Help mee en meld u aan
als sponsor!**

IS ER PLAATS AAN UW TAFEL VOOR DIT KIND?

STICHTING
REFORMATORISCHE
HULPAKTIE
WOORD EN DAAD

**WOORD
& DAAD**

Postbus 560
4200 AN Gorinchem
Telefoon 01830 - 24288
Postbank 30.20.900
ABN 50.98.11.566

HET REFORMATORISCH DAGBLAD DOET U EEN UNIEK AANBOD!

LEES ONDERSTAANDE TEKST:

Maak eens kennis met het Reformatisch Dagblad. Een christelijke krant die u breed informeert over gebeurtenissen in kerk en maatschappij.

Geïnteresseerd? Vul dan de bon in en kruis aan dat u het RD VEERTIEN DAGEN GRATIS wilt ontvangen.

Omdat het Reformatisch Dagblad 20 jaar bestaat, hebben wij voor niet-abonnees een feestelijke aanbieding. Wanneer u besluit om t/m 31 december 1992 een abonnement te nemen, kunt u meedoen met onze jubileumprijsvraag. Ieder die zich als abonnee opgeeft en de goede oplossing van de prijsvraag instuurt, ontvangt een elektrisch gourmetstel...

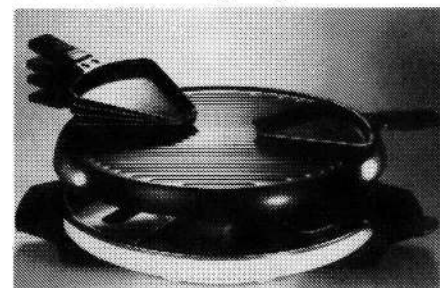
(Dit aanbod geldt alleen voor lezers die de laatste zes maanden geen abonnee zijn geweest).

DIT MOET U DOEN

1. Als u het RD eerst 14 dagen gratis wilt ontvangen, vult u dat in op de bon. U krijgt van ons dan een formulier voor de jubileumprijsvraag toegestuurd, dat u kunt gebruiken als u besluit om een abonnement te nemen.

2. Als u nu besluit om een abonnement te nemen, vult u dat in op de bon. U kunt dan meteen meedoen met de prijsvraag en uw antwoorden op de bon voor de jubileumprijsvraag invullen. U stuurt beide bonnen in. U krijgt het gourmetstel dan z.s.m. thuisgestuurd.

Tefal elektrisch grill-gourmetstel

Wat gebeurde er in 1971, het jaar waarin het RD op de markt verscheen?

1^e vraag President Chroetsjov overleed. Hij was president van:
2^e vraag Mr. J. Luns werd benoemd tot secretaris-generaal van:
3^e vraag Winni Mandela werd veroordeeld tot een jaar gevangenisstraf vanwege verboden activiteiten voor:

Omcirkel het goede antwoord.

- A. Amerika
- B. Sovjet-Unie
- C. China

- A. NAVO
- B. EEG
- C. Comecon

- A. PLO
- B. Frelimo
- C. ANC

Ja, stuurt u mij het RD

Naam: dhr./mevr.:

Adres:

nr:

Postcode:

Plaats:

Tel.:

Handtekening:

ik wil de krant 14 dagen gratis ontvangen

ik neem een abonnement tot en met 31 december 1992 en doe mee met de prijsvraag. (De prijs van een jaarabonnement is f 304,60 incl. 2 weken gratis.)

Bon in open envelop zonder postzegel zenden aan:

Reformatisch Dagblad afd. abonneeservice, Antwoordnummer 92 7300 VB Apeldoorn

BP